Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteikomitee, rektoraadi, ELKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 15 (373) Kolmapäeval, 1. juulil 1964 XVI aastakäik

Õppimisest ja eksamitest

Paljudel meist on enamus eksameid seljataga, koos sellega ka järjekordne kursus. Need, kes jõuavad viiendale kursusele, võivad oma tööst rõõmu tunda, on ju suurem ja raskem möödas. Kuid ka need, kes esimest lõpetavad, tunnevad kergendust — on tõestatud oma tahet õppida, edasi jõuda, töötada, on veelgi tugevamalt kinnitatud end meie suurde kollektiivi.

Igaüks teab, kui raske on toomingate, sirelite ja kastanite õitseaegu end raamatukogu seinte vahele sundida. Kui raske on mitte järele anda päikese kelmikale silmategemisele, mitte lasta end ööbikul loodusesse ja matkaradadele meelitada.

Kui palju kõige meeliköitvamaid peibutajaid — kuid ikka jääb raamat meie peremeheks ja mustad päikeseprillid ees astume hommikuti Toompea poole, et paremat lauda saada, et raamatuist mitte ilma jääda.

Ja õhtul kui raamatukogu suletakse, laskume raskel sammul Toompea trepist Balti jaama poole, vastu viirastuslikele unenägudele. Arvatavasti igaüks teab, milliseid unenägusid enne eksamit nähakse. Valemid, arvud ja igasugused kujundid ilmutavad ennast ja jätavad mulje tohutust teadmiste hulgast. Hommikul aga ärkad valutava peaga ja nukra meelega. Kas tänna veab? Ja kui veab, siis kordub kõik eelnev. Aga kui õppejõu nõudlikkus on suurem sinu soovist läbi saada, siis algavad ebameeldivad päevad koputamistega dekanaadi ja kabinettide ustele.

Jah, eksamieelsetest päevadest jääb aine omandamiseks siiski väheks. 3—4 päevaga võib küll maja lubjaga katta, kuid terrasiitkrohviga katmiseks on sellest liiga vähe.

Lugupeetud tudengid! Ärme lubjame end kiirmeetodil teadmistega valgeks, sellega võime küll petta kitsetallekest muinasjutus ja ka ennast (heade hinnete puhul), sest esimene tugevam vihmahoog peseb meilt kõik. Püüame katta end teadmiste terrasiidiga ja seda juba esimestest semestripäevadest alates. See on küll kõige raskem, kuid kõige tulemusrikkam. See on töö, töö, töö...

Ah et töö tundub raskana, vaevab konti, vaevab pead, või ehk olgu, et ei peaks ise õppima, vaid masinad õpetaksid meid, kuuleme kedagi ütlevat.

Seltsimees, need sinu argumendid on meile tuttavad. Eksamil on sinu kuuevarrukas või peopesas alati lisateadmisi, mis sinu laiskusest sulle pea asemel varrukasse sattusid. Ja nii sa sammud ka elus tühja pea ja täis varrukatega, kui sellele õigel ajal lõppu ei tehta.

Ah, et töö on tore, huvitav, et õppima peab, et õppida tasub... Ka see seltsimees ja teised temataolised on meile tuttavad. Neid on meie auditooriumides palju ja ma arvan, et iga lugeja tunneb neid. Nad ei puudu kunagi loengutest, neile on võõras mõiste «võlgnevus». See kõik toimub aga nii märkamatult, et mõni ei suuda eksamite ajal mitte ära imestada, kuidas küll kõike nii hästi teada võib.

Kunagi rääkis üks õppejõud meile loengul, et tema küsitlenud ühte üliõpilast, miks ta alati kõike teab. Vastus olnud lihtne — ma ainult õpin.

Kui lihtne vormel — me ainult õpime, me peame ainult õppima, kuid... Paar aastat tagasi ilmunud Leningradi Riikliku Ülikooli rektori kirjas üliõpilastele võrreldakse neid ainult õppijaid hanedega, kes küll oskavad kõike — ujuda, lennata, käia, kuid kes lendavad viletsamini kotkast, ujuvad viletsamini delfiinist ja pole jooksmiseski erilised meistrid.

Seega ei maksa end rüütada «ainult õppija» rüüga, vaid läheneme loovalt igale probleemile, vaidleme, loeme, uurime ja alles siis saavad meist tõelised insenerid, kelle töö on looming ja mõtted edasiviivad. Siis ei valuta meil kunagi pea ja «vedamine» muutub seaduspäraseks.

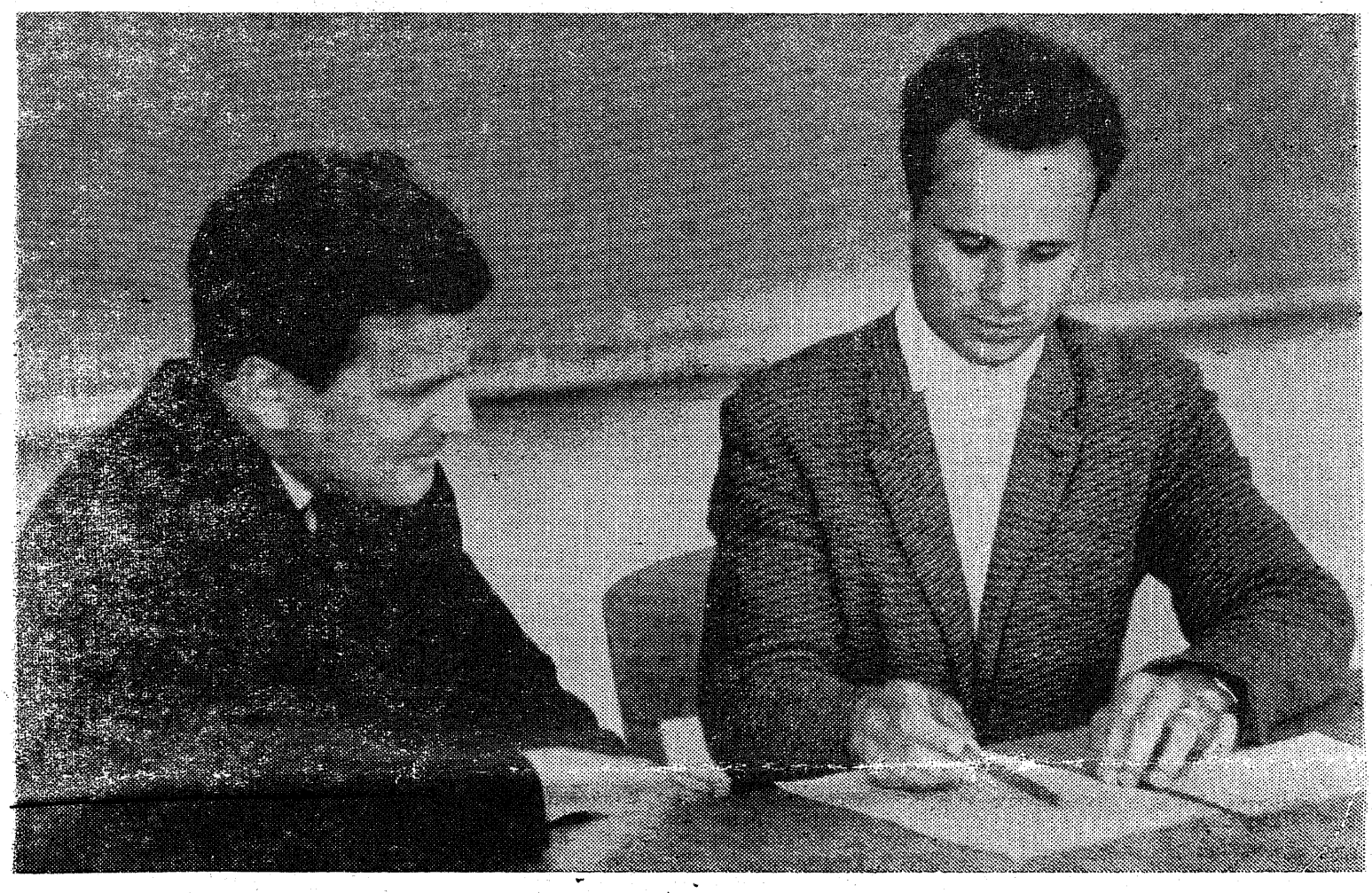

KUIDAS KÜLVAD, NÕNDA LÕIKAD!

V. Tallo foto

DOTSENDI JUUBEL

29. juunil tähistab Tallinna Polütehnilise Instituudi Ehitusmehaanika kateedri dotsent Otto Roots oma 50-ndat sünnipäeva.

Otto Roots sündis Taga-Kaukaasias töölisperekonnas. 3. aastasena siirdus koos vanematega Eestisse.

Pärast Tallinna Poeglaste Reaalgümnaasiumi lõpetamist 1932. a. ja üheaastast teenimist sidepataljonis, töötas O. Roots Eesti Muuseumiühingus ja Riigitrükikojas.

1936. a. alustas O. Roots õppimist Tallinna Polütehnilise Instituudi ehitusteaduskonnas. 1941. aasta suvel mobiliseeriti O. Roots ja tema õpingud katkesid ajutiselt. O. Roots tegi kaasa Suure Isamaasõja lahingud Eesti Laskurkorpuse sideroodu raadiorühma komandörina. Velikije Luki ja Sõrve lahingutes sai O. Roots haavata.

Dotsent O. Rootsi oma mitmel korral autasustatud meie riigi kõrgete autasudega: 1944. aastal medaliga «Lahinguliste teenete eest Suures Isamaasõjas» ja «Punase Tähe» ordeniga ning 1945. a. medaliga «Võidu eest Saksamaa üle Suures Isamaasõjas 1941—1945».

1945. a. jätkas O. Roots õpinguid Tallinna Polütehnilises Instituudis. Pärast Instituudi lõpetamist 1946. a. kevadel alustas ta oma pedagoogilist ja teaduslikku tööd Ehitusmehaanika ja konstruktsioonide kateedri õppejõuna.

Intensiivse teadusliku töö tulemusena valmis 1955. a. alguseks O. Rootsil väitekiri risttalastiku arvutuse ja elektrilise mudelleerimise kohta. Dissertatsioonitöö eduka kaitsmise tulemusena anti autorile tehnikakandidaadi teaduslik kraad. 1958. a. kinnitas Kõrgema Atestatsiooni komisjon O. Rootsi Tallinna Polütehnilise Instituudi dotsendiks.

Üliõpilased ja kaastöötajad tunnevad dotsent O. Rootsi hea pedagoogina ja aktiivse osavõtjana ühiskondlikust tööst.

O. Rootsi luuletusi «Polütehnikus» on kindlasti lugenud valdav enamus üliõpilasi ja õppejõude. Peale selle on paljud meie heliloojad kasutanud O. Rootsi laulutekste. Ka ehitusmehaanika kateedri töötajate tähtpäevi on O. Roots alati meeles pidanud väikese värsiga.

Kohusetruu tööülesannete ja ühiskondlike kohustuste täitmise eest on dots. O. Rootsile käskkirjaga mitmel korra avaldatud kiitust.

Onnitleme lugupeetud juubilari ja soovime talle jätkuvat edu edaspidises teaduslikus, pedagoogilises ja ühiskondlikus töös ning vaba aja veetmisel õngenööri juures.

ÜET Kokkuvõtteid

Hiljuti toimunud TPI Ühiskondlike Erialade Teaduskonna koosolekul tehti kokkuvõtteid esimese õppeaasta töötulemustest teaduskonnas.

Kokkuvõtted näitasid, et vaatamata lühikesele tegevusajale, on teaduskond suutnud juba mõndagi ära teha üliõpilastele ühiskondlike erialade õpetamisel.

Tööle on rakendatud neli kateedrit, kus õppetöö toimub kokku 14 erialal. Senini on paremini suutnud oma tööd organiseerida tehniliste erialade kateeder (juhataja dots. L. Poverus) ning spordi- ja rakenduslike erialade kateeder (juhataja van.-õp. J. Dudkin).

Õppetööst Ühiskondlike Erialade Teaduskonnas võttis käesoleval aastal osa 446 üliõpilast. Kõige arvukamalt oli osavõtjaid erialadel: spordikohtunik (104 üliõpilast), spordiinstruktor (68 üliõpilast) ning ekskursioonijuht (32 üliõpilast).

Teaduskonna lõpetas 181 üliõpilast, kellele sügisel antakse välja tunnistus ühiskondliku eriala omandamise kohta. Enamik lõpetajatest omandas spordikohtuniku ning spordiinstruktori eriala. Lõpetajate hulgas on aga ka 7 konsultant-normeerijat ning 2 rahvatantsu instruktorit.

Nõukogu võttis vastu TPI Ühiskondlike Erialade Teaduskonna põhimääruse.

H. REIM

SÕIDAME ROSTOCK'I

Iga aasta suvel toimub Saksa DV linnas Rostockis Läänemeremaade rahunädal, mille raames viiakse läbi rahvusvaheline noortelaager.

Tänavu on Eesti NSV delegatsiooni koosseisu arvatud ka grupp TPI isetegevuslasi, kuhu kuuluvad meeskoori-kvartett, rahvatantsijad Tiiu Maksan ja Valdo Kindel ning sõnakunstnikud Inge Pohlak ja Juhan Kajandu. Noortelaager toimub ajavahemikul 5. juulist kuni 17. juulini. Kuna võtame sellisest üritusest osa esmakordselt, ei omata veel täpset ettekujutust eelootavast. Küll aga loodab igaüks läbi elada midagi toredat, meeldejäävat. Ja võib kindel olla, et see ka tegelikkuses nii kujuneb, sest kellele oleks vastumeelt sõlmida sõprussidemeid ja lõbutseda ühiselt teiste maade noortega.

Ette teada on aga, et meil tuleb esineda ja muidugi hästi, sest esindame ju meie vabariiki ja delegatsiooni koostisosana ka tervet Nõukogude Liitu. Seepärast ongi viimased päevad enne ärasõitu kujunenud kibedateks tööpäevadeks laulu- ja tantsurindel.

Kvartett, kelle saatjana kaasa sõidab Vello Lipand, on vana repertuaari lihvimise kõrval kibedasti ametis uue õppimisega. Pearõhk on asetatud saksa päritoluga lauludele, mis püütakse ette kanda saksa keeles. «Inglasel» Tolmatsil on sageli tükk tegu, et õigesti hääldada saksa keele tundjale Jaagusoole mõnda nii lihtsana näivat sõna.

Kui lauljad peavad pingutama häälepaelu ja kopse, siis tantsijad on ametis jalgade treeninguga. Õpitakse ümber tants «Kindad», kus lööb kaasa ka sõnakunstnikuna tuntud Inge Pohlak. Esinemisküps on juba «Virulaste tants». Sõnakunstnikud on seotud peamiselt koduse treeninguga, kus peegli ees harjutatakse saksa keeles väljendusrikkalt ja paatosega rääkimist.

Ka peaproov on juba tehtud. Nimelt esineti 20. ja 12. juunil Pärnus ja Häädemeestel kavaga, millest paljud numbrid kuuluvad Rostocki programmi. Ja kui võtta aluseks aplausi kestvus ja valjus, siis võib tulemustega rahule jääda. Lõplik hinne antakse muidugi Rostocki noortelaagris. Loodame, et see ei ole liiga karm.

T. AAVE

HEAD SUVE-PUHKUST!

NLKP AJALOO EKSAM. EKSAMINEERIB A. SUNILA.

Kursus kõrgemale

Oleme nüüd juba peaaegu viies kursus. On pisut naljakas ja pisut uhke ja pisut hirm.

Alles täna pärast viimast eksamit tajusin, et on ju õieti heinaaeg. Kas te pole märganud, et eksamite ajal on kuus nagu ainult 4—5 päeva — kurba või õnnelikku eksamipäeva.

KK-82 eksamipäevad olid peaaegu õnnelikud. Kahjuks ainult peaaegu! Ikka veel on siin-seal mõni nõrk koht, mis vastu ei pea. Nii juhtuski, et sessiooni raskeimal, keemiatööstuse protsesside ja aparaatide eksamil 4 tudengit «läbi kukkus». Oh kui õigus oli prof. Siirdel, kes meile nii sageli rääkis, et protsesse viie päevaga selgeks ei õpi!

Paremini läks füüsikaline keemia. Selles aines oli kevadsemestril 138 tundi laboratoorseid töid, mis ka kõige laisemaid õppima sundisid. Tulemuseks oligi ainult paar kolme neljade-viite hulgas.

Praegune neljas kursus teeb esimesena instituudis riigieksami võõrkeeles. KK-82-le oli see viimane pingutus enne suvepuhkust. Hästi läks!

Nüüd aga — kes kuhu! Meid ootab ühiskondlik töö Maardus, Kloogal, vastuvõtukomisjonis.

Palju jõudu aktiivseks puhkamiseks!

REET PALM

MEIE TULEVASI TÖÖKOHTI

MAARDU

Saanud küpsustunnistuse on iga abituriendi unistuseks saada õigus kanda üliõpilasmütsi.

Aastad instituudis lähevad jooksujalu: arvestused, eksamid, projektid — ning ongi käes viimane eksam. Möödas on kõik huvitavad ja ka igavad loengud. Mõtted rändavad üle päikesepaisteliste platside mineviku muinasmaale ja raske on öelda, millest on kahju, kuid ometi on süda raske ja ärev diplomit võttes.

Igatsetud uks on avanenud uude maailma, saatjaks on instituudist kogutud tarkused. Mine!

Silmapiirile kerkivad sakilised tuhamäed ja roostekarva suitsuga korsten — läheneme Maardule. Võitluses suurkeemiaga on barakkide linn lüüa saanud ja taandunud ääremaile.

Maardu Keemiakombinaadi suures kollektiivis on 70 TPI lõpetanut.

Milline on ümbrus, kus töötavad endised üliõpilased?

Peamise osa kombinaadi toodangust moodustab väävelhape, superfosfaat, fosforiidijahu. Viimast toodetakse fosforiidimaagist, millest lõviosa tuleb mitme kilomeetri kaugusel asuvast lahtisest karjäärist. Osa toorainet saadakse kaevandusest. Teeme tutvust karjääriga, kuna siit saab tootmine alguse.

Oleme kõrgel kaldal. Siit on tore vaadata viirulisi kattekihte — must, valge, pruunikashall, roheline. 15 m sügavuse ja 30 m laiuse kraavi põhjas tõstab iseliikuv labidas korraga 4 m^3 mineraali autosse. Fosforiidimaak on hallika liiva ja väikeste merikarpide segu.

Suurt vaeva ja palju aega nõuab kattekihi eemaldamine maagilt, seepärast on tooraine saamine perioodiline. Karjääri pikkus on praegu 1200 m, aasta lõpuks tahetakse pikendada 2 km-ni, mis garanteerib pideva tootmise. Selleks monteeritakse praegu uut ekskavaatorit EVG-6 kopamahuga 6 m^3.

Autod viivad maagi lattu, kust doseeritakse teda märgrikastus ehk flotatsioonivabrikusse ja kuivrikastuskorpusesse. Märgrikastus erineb kuivrikastusest põhiliselt selle poolest, et siin eraldatakse liiv vee abil karbikestest.

Tehnika on vallutanud Maardu Keemiakombinaadi. Inimesi kohtad suurte mürisevate masinate vahel vähe. 80 inimest ööpäevas teenendavad masinaid, mille toodang sama aja vältel on 600 tonni fosforiidijahu kuivrikastusest ja 150 tonni märgrikastusest.

Kombinaat kasvab ja täiustub, ning suure osa selleks annavad TPI kasvandikud.

Õhk on asulas tolmune ja öeldakse, et Maardu valge kraega ära tule. Võib olla on neil sõnadel ka teine mõttevarjund.

Nägime palju endiseid üliõpilasi nõgises masinisti ülikonnas, tumedas töökitlis, säärsaabastes. Noored spetsialistid kobestavad rada suurkeemia võrsetele.

Tõepoolest valge krae on Maardus üleliigne — siin töötatakse.

I. OHERDE

Pilk kino-fotokabinetti

Kui kokku lugeda kõik majad Tallinnas, kus meie instituudiga tegemist on, saab küll vist paarikümneni ulatuva arvu.

Võib leida asutusi, mille vajalikkust instituudile esialgu ei oska aimatagi. Minagi mõtlesin, et meie kino-fotokabinet Toompeal on rohkem fotokunsti sõpradele meelelahutuseks kui tõsiseks tööks ette nähtud.

Rüütliaegse maja paaris kõrges toas, kuhu kemikaalide lõhn kuidagi ei näi sobivat, töötab 5 inimest, kelleta nii kateedrite teaduslik- kui õppetöö häiritud oleks.

Tähtsa nimega amet on Reet Priimanil — insener-keemik. Ta lõpetas keemia-mäeteaduskonna alles möödunud kevadel. Peale ilmutite, kinnitite, lakkide ja muu vajaliku «keemia» tuleb Reedal siin õige palju kino- ja fotoasjadega tegelda, sest tööd on 5 inimese jaoks küllalt.

Fotokabinet on teinud õppevahendeid peaaegu kõigile kateedritele. Õppejõudude teaduslike uurimistööde aruanded saavad siit joonised jm. vajalikud fotokoopiad. Autahvlid, komsomoli- ja ametiühingukomiteed pealekauba. Laualt leian paki fotosid Mustamäe uutest majadest. Need lähevad Moskvasse Riiklikule Ehituskomiteele.

Alles hiljuti käidi Kohtla-Järve keemiakombinaadist diafilmi valmistamas. Õppefilmid ja instituudi kroonika valmistamine on see osa tööst, mille pärast sildil on kinokabineti nimi.

Kinokabineti ümber on kogunenud ka mõned asjahuvilised üliõpilased. Nende valmistatud filmidest saaks umbes kümnemínutilise ringvaate. Vähevõitu, eks ole? Siinkohal tahaks järjekordselt üles kutsuda üliõpilasi, kes tunnevad huvi kinoasjanduse vastu. Minge ja otsige üles kinokabinet Toompeal! Teid oodatakse! Ärge kaotage aega, sest instituudi huvitav elu vajab filmilindile jäädvustamist.

«Mida siin veel huvitavat on», uurin Reet Priimani käest. Temale on siin vist kõik huvitav ja argipäevane. Sellepärast ei jõuagi me kõlavate sõnade ja kangelastegudeni. Neid siin ei ole. On aga tööd armastavad inimesed, kes täidavad vajalikke ülesandeid, milleta me läbi ei saaks.

Romantika?

Seda jätkub. Ta hõljub terava kemikaalidelõhnana lae all, istub kõigi 5 hinges, kes Tallinna kinostuudio vanade seadmete ümbertegemisega jändavad. Romantika on argipäeva töös, ta on igas filmijupis, millele heliriba peale on saadud, ta on igas helis, mis sellelt ribalt kõlab (minu arvates mitte halvemini kui suures stuudios).

Romantika on uutes ruumides Mustamäel, kuhu paari aasta pärast loodetakse kolida.

Aga jätame selle...

Hiiglaslikul kirjutuslaual kino-fotokabineti «kabinetis» piiluvad raamatu vahelt Hegel ja Feuerbach. On eksamite aeg, ka Reedal, kes aspirantuuri valmistub astuma.

ANN NIITMAA

Lugulaul TPI naiskoori kontserdimatkast Taga-Karpaatiasse 21. IV — 5. V 1964. a.

(Algus «Polütehnik» nr. 14)

kaunid karniisid siin kõrguvad,
dekoratiivdetailid toredad,
mille kujundus koidumatu.
Renessansajastu rikkusi —
kaunilt kujundatud kaarkäike
vaadati vanimas ülikoolis,
selle suletud siseõuesid,
milliseid üheksa ühtekokku. —
Õhtu eel aga õiendati
harjutusele aegsasti,
kõlaks et laulud meil laitmatult,
kaunisti ja kullakeelselt.
Rahvast oli kontserdil rohkesti,
aega kui pingsat arvestada.
Ladusasti kõlas laulu,
hingestatult hõisatie
silmade särades sütitati
kuulajaid kauni kunstiga:
rahu ja sõpruse suure sõna
estafet eelkõige edasi anti,
süüdati siin sõprustuled
aegadeksi hõõgumaie,
loitma ja lausa leegitsema,
et ei vaibuks eluvaevas,
argipäeva askeldustes
püha tuli — see põlegu!
Päike peitus pilve varju,
ilm oli umbne ja udune,
kui me Tauro tare eessa
sõiduks end jälle seadsime.
Kiirel käigul käidi ära
Laululavalgi laksutamas,
et oleks võimalik võrrelda,
kus see lõõmav laululaine
kõlama lööb kaunimini —
meil või Leedu luhtadella.
Leedu sõbrad sinnapaika
jätta tuli ja jätkata
pikka sõitu, sõidukesta
Valgevene väljade vahel.
Sood ja rabad raksatelid,
sinama lõid laiad laukad,
veteväljad välgatasid
Valgevene verstade vahella.
Kured üksi kurval ilmel
ühel jalal jõude seistes
möödujaid mõtlikult mõõtsid.
Tasandik avar, ent armetu,
hütid haliid hajali
nukralt nõlvale nõjatumas...
Rattad rulluvad reipasti
piirilinna Bresti poole.
Ilm taas kaldub õhtule. —
Tähed taevas tuhandeti
sirama lõövad, öö süveneb.
Kuu kumab kõrge künka taga,
paistab läbi paplipuhma.
Bresti parke hõlmab pimedus.
Nõrk oli lootus leida varju,
põrandat pikaliheitmiseks.
Hajus see üha sedamööda,
kui oli käidud kimbutamas
komsomoli kordamööda,
«Pedagoogilist» piinamas,
miilitsaidki mangumas.
Kui oli leidnud varjupaiga
Augustuse andekas pere,
pilali heideti bussis,
öiseks sõiduks end õiendati.
Viiksas mööda vaevalt nähtav
Varssavi suunduv võluvärav,
kui me suunaks sedapuhku
Lvov oli otsemalt antud.
Taas sooja seenevihma,
autoakendel ahetas.
kui me punane bussi
seisma jäi Lvovi väravatel
Polütehnilise Instituudi õue eessa.
Kui me Lembikene lahke
vastuvõtule võetie,
pääsis ta ilma pikemata
Polütehnilise prorektori jutule.
Ei sest häda olnud ühti,
et meid kokku küllalt palju:
kaheksakümmend kolm kindlasti:
kõik oli ette arvestatud,
asjad lõpuni läbi mõeldud.
Avanesid meile armsalt
ühiselamu uhked uksed.
Kiiresti küllalt korraldati
kaunitarid katuse alla.
Dušš oli ette nähtud tõhus,
milles mugavalt maha pesti
matkaradade mustus,
tallatud teede tolmu.

Õdangul omal algatusel
Lvovi linnas lennatie,
Instituudi isetegevust
arvustati agarasti,
tudengitega tutvuti.
Uuel päeval helge päike
paistis küll paljutõotavalt.
Tuul aga tujukas tõsiselt
häälekesi hämmeldamas,
lauluvõimeid lahutamas.
Lvovi linnas lahkemassa
vaatamist oli väga palju,
imetlemist ohtrasti.
Vanalinnas võimsad tornid
iidseist aegadest ilutsevad,
kuulsaist käikudest kõnelevad.
Rahvakunsti kaunis hoones
Sevtšenkost juubelijuttu
kuulasime, vaatasime,
kuidas see kajastus kunstis,
sõnas, maalis ja muusikas.

Ehiti end ilusakski kontserdiks kibedaks kaunistati

Meeldejäävalt mällu sööbus,
Sevtšenko suurus ja sihikindlus,
kuidas ta kõigis oludes
oma rahvast rikastanud
vaimsete väärtuste vakast.
Nüüd sel suisa südamesse
sööbinud ta suured sõnad,
mõtted, mis meile meenutavad,
kuidas see kindlameelne kobzar
raskeil ajul oma rahva
tulevikku helget uskunud,
südamest seda tal soovinud. —
Uhke on ülikooli hoone
seismas linna südamessa,
mille ette üsna varsti
kõrgumas on kaunis sammas
Ivan Franko austamiseks:
kangele kiviraidurile,
kes see kaljut kangutades
rahva õnnele teed rajanud.

Kuulsuste kalmistul kiirel käigul
peatuti ka põgusa hetke,
aegsasti et olla valmis
pakkuda oma parima
Lvovi siirale sõpradele,
lahkele laulu huvilisele.
Midagi hella ja üsna harrast
südamesse sugenes suisa,
«Viimset soovi» kui esitades
seisis sügavas vaikuses saali,
ausalt Sevtšenkole osutades.
Kontsert möödus meeldivalt:
vastuvõtt oli soe ja siiras,
eriti kui ukraina keeles
«Sedrikut» serveerisime,
«Imetlesime ilusat taevast»,
«Mäeharjadelt hõiskasime».
Siiras ja südamlik rahvas,
üle ootuste hella,
tähelepanelik tõesti —
Selles võisime veenduda,
tänumeeles täheldada.

Varahommikul taas valmilt
vankrid seati veeremaie
Karpaatia kõrgmägede manu,
kaunile kevadele vastu.
Elamus oli ehtsalt ülev,
kui me rajad raugemata
kõrgmägede suunas kandusid.
Mägitee tõusis tõusemista,
laululaev lõõtus kui lõõsassa,
kuni me eessa nagu ime
mäekuru kõrgused seisid.
Oi seda kevadet kaunist,
mida me silmad siin nägid!
Mägiaasadel mühas
meelitav lilledemeri:
valged kui vahused lained!
Õitsesid meie õnneks
lumelilled nii leebelt,
kasvasid kannikeste keskel!
Tuuled tõid tervisi taamalt,
kus juba tuhandeid õisi
küllusessa külvamas
käis me eella kevad kaunis.
Uhkelt Uži jõe kaldal
Užgorod aiana õitses:
kirsid ja ploomipuud, kreegid,
magnooliad muinasjutulised.
Õitemeri meil vastas,
kui selle Jõeäärsel jäime
imetlema ilu me ümber.
Saabus siis me suuri saali
Užgorodis ühiselamu ette,
kus meid kõigiti kaunisti,
üliväärikalt vastu võeti:
kevadlilli kingiti,
magnooliaid — missuguseid!
Vaevalt end jõudsime seada
sisse ühiselamussa,
kui uus üllatus eessa —
seisma jäime kui sambad:
külalislahkust nii leebet
osutas ootamatult meile
rektoraat: rektor, prorektor,
partorg ja proforg ning kultorg,
komsomol kombekalt kaasas.

Vello Pohla III auhinna väärilisek tunnustatud võistlustöö

SONAAT

Tramm juba ees!

Jõuan! Väsinud jalad, kiiresti, veel mõni meeter... jõudsin!

Võitsin viis minutit suurematust.

Kevadkülm õhk. Janukustutav õhk. Kristall. Täis väravaesiseid suudlusi.

Seisan uksel. Ahmin end õhku täis.

Väike naljakas meeskonduktor. Tilluke mees. Paljud, kes pole teda varem näinud, vahivad muigavate, justkui pilkavate silmadega — kui väike! Mees ja konduktor! Humaansed inimesed. Linnud lähevad albiinodele kallale, peksavad neid.

Ulatan raha.

Hõivan soodsa positsiooni. Esiplatvorm. Piduririattale panen trennikohvri. Toetudes sellele küünarnukkidega, võib siin lugeda, olgu tramm kuitahes täis. Jällegi pool tundi elule otsa.

Algpeatus. Õhtu. Palju ootajaid. Kõik nad tahavad kuskile sõita. Töölt, tantsupeolt, õppimiselt, külaskäigult, kohtamiselt.

Väljast kostab muusika. Beethoveni sonaat. Kõik on üle puistatud helide rõõmust. Kevadõhk, tramm, avatud südamed...

Vagun tuleb inimesi täis, tihedalt täis.

Võtan raamatu. Camu «Katk». Pean ju ükskord ta lõpuni lugema. Et teada, miks...

Kui raamatut kahe käega hoida, ei tantsi tähed palju. Loen.

«Üks veidrus tal siiski oli: kõige armsamaks raamatuks oli tal Chaix' suur sõiduplaan. Ta ei sõitnud küll kuskile, välja arvatud iga-aastane suvitusreis Bretagne'i, kus tal oli väike talu. Ometi võis ta täpselt nimetada Pariis—Berliini ekspressi saabumis- ja väljumisaja, kõige sobivama kombinatsiooni reisiks Lyonst Varssavisse või ükskõik milliste pealinnade täpse vahemaa kilomeetrites.»

Tähed on väsimuse jaoks liiga abstraktsed. Loen.

«Mina aga leidsin, et meisterlikkus, mille objektiks olid raudtee sõiduplaanid, polnud halvem [illegible]

Mu ümber on elav raamat. Inimesed. Tramm raputab neid, kiigutab, lükkab. Nad on harjunud. Nad tahavad kuskile sõita.

Ülessirutatud käed hoiavad käepidemeid. Mitmesugused käed. Maniküüritud, õrnad, soonelised, lihavad, mustad, kondised. Inimkäed, mis päeva jooksul hoiavad peos loendamatuid asju. Loojate käed.

Mu lähedal seisab tütarlaps. Sinised silmad vaatavad ringi ja teesklevad, nagu oleksid nad ükskõiksed. Miks see noormees mind vaatab? — Ja niisutab vargsi oma huuli. Kevadõhk on täis väravaesiseid suudlusi.

Peatus. Uks tehakse lahti. Kevadõhk ja Beethoveni sonaat! Helid tulevad ja tungivad läbi inimeste kui neutriinod. Püüan neid oma südamega, püüan oma keha miljardite rakkudega, mis kiirgavad väsimust, jumalakstegevat väsimust. Ilmsi muinasjutt. Muinasjutt...

Esiuksest sisenevad inimesed, süüdlaslikult naeratades. Tramm tuleb veel rohkem täis.

Kristalne väsimus muudab inimesed ja kõik minu ümber imepäraseks. Mu meeled on teravdatud. Ma elan.

Vaatan avali silmadega tüdinult seisvat vanamutikest, kes suletud huultega nagu jutustaks mulle kogu oma eluloo. Tavalise eluloo, mis selle tõttu on nii ebatavaline. Vana naine. Tema väsinud pilgus on alandlikku pehmust, kui mind küsivalt vaatab — miks silmitsen teda? Silmis nagu palve anda talle andeks tema vanadus. Sest mina olen noor. Sest silmitsen teda.

Tunnen ta vastu suurt õrnust. Kogu tema oleks nagu räägiks sellest, et aeg on hakanud edasi tormama tema jaoks liiga kiiresti. Et liiga palju peab ta õppima hääldama uusi sõnu... kosmos, galaktika, aatom, õnn, kommunism. Sest kui tema õppis tähti, siis sõideti voorimehega. Nüüd sõidetakse rakettidega.

Neli hallide vormimütsidega noormeest istuvad käepidemetes rippuvate naiste külje all. Võin anda pea, et püstiseisjaist ei ole keegi nende ema, naine või õde.

Beethoven. Järsku tuleb kuskilt muusika, laotab üle kõigi oma jumalikud helid. Jumalikud sellepärast, et tramm läheb edasi, peatusest peatusesse, jättes meid ainult hetkeks helide keskele, et võiksime tunda nende tõelist sügavust. Väsimus avab tuhanded helid. Paigalseistes ei tea, mis nad on.

Pole valjuhääldajat, minus endas mängib muusika. Olen ise muusika. ...Olen helid, olen jumalikud helid. Hõljun inimeste kohal, ümber, otsin teed nende südameisse...

Uks kolksatab kinni.

Trammitäis inimesi, kel igaühel on oma elulugu, oma silmad, ja käed, oma kortsud, kui on tulnud vanadus. Sõidame koos, et jõuda oma peatuseni. Kollektiiv.

On hea, kui inimesed ka elus seisavad üksteisele nii lähedal kui täidetud trammis, mis tormab edasi, raputab, kolistab, kuid viib ikkagi edasi. Pole vajadust seista harkisjalu ja hoida kätega külmadest kaitseraudadest kõvasti kinni — tihedalt seistes ei kuku keegi.

Peatus. Helisid pole enam. Paljud lähevad maha. Helideta tramm.

Keegi ütles konduktorile isegi palun. Piletit ulatades öeldi heameelest samuti — palun. «Tänan!»

Naine palub lahtise ukse juures oleval noormehel sulgeda uks. Olevat külm. Noormees irvitab ainult. Uks jääb lahti. «Või temal on külm! — pomiseb.

Võitlen mässava sooviga virutada sellele neljajalgsele vastu nägu.

«Võib-olla tal siiski on külm, ta on naine,» ütlen.

Totter naeratus. Soojad aluspüksid jalas.

Inimesed viivad ukselt silmad. Kõik on vait.

Rahunen. Inimest ei paranda näkkuvirutamisega. Vaid südant puudutades. Kes oskab?

«Kuhu te sõidate, tütarlapsed?» küsivad naeratavad madrused.

«Maailma lõppu.»

«Oi, kui kaugele! Miks siis kohe nii kaugele?»

«Tahame vaadata, mis seal on, tahame otsida!»

«Kas te meid võtate kaasa?»

«Teid et lasta ju kuigi kaugele,» muretu, südamest tulev naer.

«Võib-olla siiski võtate?»

«Tüdite ära ja mis me siis teiega peale hakkame!»

«Ei tüdi...»

Nad tahavad rääkida. Nad tahavad naerda. Neil on üksteisega tegemist.

Tütarlaste peatuses pakutakse ennast kindlasti saatjaiks. Mis sellest, et maailma lõpu asemel minnakse majaukseni.

Kevadõhk on täis väravaesiseid suudlusi.

Käepidemed kõlguvad uniselt lae all.

Vähe on jäänud inimesi. Väike konduktor istub kössutades oma nurgas. Harva müüb mõne pileti, ütlemata «palun!»

Ikka veel mängivad minus helid. Saadavad homsesse päeva.

Minu peatus tuleb...

Kiiresti koju, magama. Homme algab päev.

Tramm sõidab kolisedes edasi. Tegema järgmist ringi...

Ees ootavad suvised tööd — selleks jõudu!

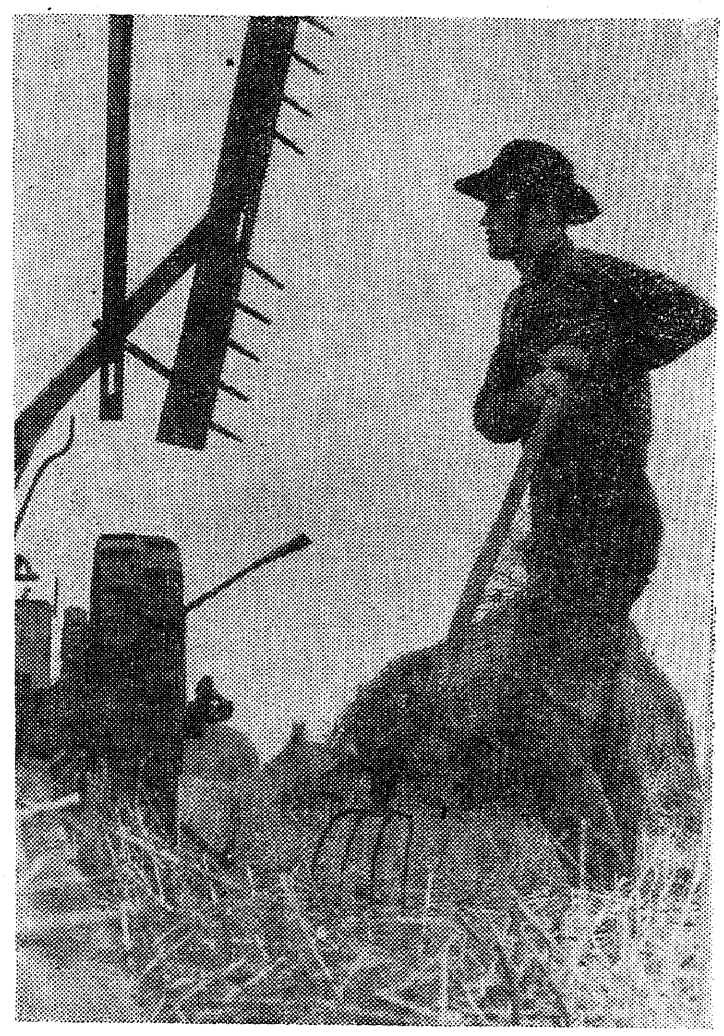

P. Tobberi foto

OMA LAUL

Kas sul on oma võitluslaul,
et võitlusesse minna,
et pikal raskel võitlusteel
ta heliseks su rinnas.

Kas sul on oma armulaul,
et armastus sind leiaks,
su juurde sala tuleks ta
ja pea su sülle peidaks.

Kas sul on oma murelaul
pisaraid, mis trotsiks,
hea sõbrana sind lohutaks
ja naeratuse kingiks.

Tervitama meid tuldi
teist puhku juba tol päeval!
Seda kõik seneks, et neile
võiksime vägevait lauida,
kevadet kuulutada
maipäeva pidude sarjas.
Kui oli kunait ju kaidud
kaunite kindluste künkail,
vaadeldud õitsevaid aeau,
kaski, mis hiirekõrvul
haljuses haprad kui haldjad,
seadsime sammud me sinna,
kus meie laulude laja
lõkkele lüüa vois lausa.
Vaevalt sai sõna suhu
tervituseks me teadustaja,
kui nende noorukid nagu nooled
tõttasid meie tütarde manu.
Lilledemeri meid ümbritses,
kevad oli karand me kaenlasse:
kätte anti kannikesi,
lumelilli lugematuid.
Kui oli laulud laulukesed,
hõisatud, kuis vähe andis,
siis ep sõnajärge jõudis
sõnakaima mehe kätte,
keeli kes kümneid valitses,
ise kui toona tõusev päike,
kõneles kui kange kõue.
Ei selliseid kiidusõnu
laulutütred enne kuuinud!
Põhjala ööbikuiks neid peeti,
kevade kuulutajaiks kauneiks,
kes olid süüdand sõprustule
siingi lausa leegitsema.
Nii meid siin küll mitut kanti
ülemääragi ülistati,
kaasa kingitusi kauneid,
aukirigi pääle anti.

Kui siis ära kuulatie,
kunsti, mida pakkus pääle
Užgorodi ülikooli,
sammuti suures summas
lauldes läbi õise linna
meedikutele määratud majja.
Sääl meid ootas uus üllatus:
kaunisti kaetud lauad,
pidusöök peeti pääiekauba.
Järgmisel hommikul juba
julgeit me lahingulaevad
tormasid piki Tissa kallast
kõrgmägede meetreid mõõtma,
võimsamaid tippe vallutama.
Tuisates tõttasid alla
Tissa vood vahutades,
Päikest pildusid piisad,
kajasid kaljused kaldad,
kui me kanuud kaunil kaarel
Rahovisse rahmeldasid,
Jassinjasse järgi jõudsid.
Järgmisel hommikul julgem osa
tüttareist tugevamaist
varakult end valmis seadis,
võidukalt et vallutada
Bliznitsõi lumised harjad,
Karpaatide kõrgeimad künkad.
Kuulsaimat käiku neil kroonisid
krookuste kaunimad õied,
õitsevad alpiaasad,
lumessa luiluvad lilled.
Jassinjast jõudsime välja. —
Eessa meil matk oli määrat
Pruti jõe järsaku kaldalt
Hutsultšina võlude vööndi.
Prutetsi voogude võlus
s'nna me sõitsime sisse.
Nägime nii palju ilu,
et seda sõnul ei suuda
ealeski edasi anda...
Kui siis vihma voolatessa
laulurahvas päeva lõpuks
tuliuude tarre tõttas
asemekesi õiendama,
puhkust põgusat plaanitsema,
teises tares TPI mehi
sattus samuti olema,
upitasid uinuma jäädа.
Äkki keset kesköötundi
akende all neil algas laulu,
paljutõotav, mis pajatas:
«Sa o'ed nii armas mulle,
ei sinuta olla saa...!»
Insenerid — eesti mehed
siia kes sõitnud sedapuhku
puhkepäeviks peesitama,
arvata ei võinud ea'es,
et neid üllatab ujedalt
unehaldjate haprailt huulilt
tunnetepuhang tugevaim
ehtses eesti emakeeles. —
Uni põgenes pakku,
segaselt hööruti silmi. —
Ei. see polnudki uni!
TPI tüttared toredamad,
laulusõsarad lahkel meelel
lembuses neil luilutamas,
tundehellust tõendamas!
Üsna tilluke oli tõesti
eksimus, mis ette tuli:
kambrit kolme kogemata
kõnnitud oli kaugemale
kohast, kussa kavatsetud
kõlama panna kulla keeled,
helisema lauluhääled.
Põhjust selleks oli pisut:
koorijuht ses kaunis paigas
uude eluaastasse astus. —
Hommikul aga aegsasti
edasi mehisel marsil
matkati mõnda aega,
kui siis selgus kummatagi,
et ei kübetki kaugemale
Jassinjast me polnud jõudnud.
Uuesti uuriti asja,
teevi taid vahitie,
jalakäijaid küsiteldi,
kuni viimaks veeresime
Bresti kindlusi kummutama,
vägevasti vallutama.
Sõbralikult silma paistsid
Lvovi linna võidukaared.
Bensiin paraku pooel teel
lausa lõppeda tahtis.
Ei siis üle jäänud muuda,
kui et see punane bussi
püüdis jõuda bensujaama.
Aga tee see kadus käesta,
otsa ei osatud haarata.
Tubli tunni tõhusasti
eksides kui see Odüsseus
linnas tühja tiirutati,
auringe arvukaida
ümber teatri teostati,
miilitsameest muhedat
mitu puhku pinnitie,
kuni õnne kohendusel
kauge Kiievi kandis
Bogdan Hmelnitski bulvarilla
bensujaam pühapäevalgi
päästis meid me ponnistustest,
energiat uut meile andis.
Lahkumise meeleolud
Lvovis meida muserdasid. —
Tõttasime siiski targu
viimased muljed varuks,
ootavasse omnibussi.
Kadusid kaunimad künkad,
Valgevene verstad vesised,
sood suured, sopilised,
rabad rohkemad rännuteel
muljeid mõtlikke mällu jätmas.
Kaunas. Kell kaheksa hommikul.
Saabusime sedapuhku.
Sõitsime siis soovitust mööda
ühte ühiselamusse,
kus me uneta öö
vaevad ja väsimuse
unehõlma uputime.
Kui oli käidud katsumassa
«Tulpet» ja toredat «Tartut»,
mõnda muudki meelde jäetud,
suunduti suurel hulgal
Ciurlionist imetlema.
Muljed sest mõnelgi meeles
kalleina kätkivad kauaks.
Ohtul ootamatult oli
esinemine esmakordne
suurimaist suures saalis,
spordihallis, kus kuulati
Kaunase rajooni rohkeid
isetegevusiasi imekamaid,
Sääl siis helas eesti laulu
TPI naiskoori kinnitusel.
Hommikul aga agarasti
rattad Riia poole rütmis
laulurahvast kindlalt kandsid
kauni kodumaa künkaile,
sünnimaa südame suunas.
Viimased vintsutused võideti,
väsimusest saadi valla,
kui me Heinastes hõisates
astusime üle piiri,
Eestimaale armsale asusime,
pühale pinnale panime jalad...
Nii me sõidud sõidetie,
raskusi rõõmsasti rünnati,
mured mõnedki murti, —
kevadet kaemas käidi.
Kuigi oli katsumisi,
meeleolu vahel murelik,
südames säiligu siiski
ainult see, mis oli suuri.
Hingesse helama jäägu
siiraima sõpruse sümbol,
see, mis meid ühte on sidund:
leegitsev laulutuli!
Siira ja südamliku tänu
rektoraadile rõõmsal meelel
laulutütred toovad tulles!
Suur aitäh ametiühingule
finantseerimast vägevasti
meie sõitu sedapuhku!
Kiitus kuhjaga kõigile,
kohkumata kes kandsid
laulumatka muresida,
vaeva ei pannud paljuks,
virisemist vältisid vapralt!
Olgu tänatud tuhandeti
asja osavad algatajad.
kontsertmatka korraldajad,
lauljad ja lahke saatja,
me solistid sulahäälsed,
ööbikud hõbekeelsed,
lõokesed lõõritajad,
pääsukesed päevalinnud!
Rõõmu te rajale rohkesti
tulevik toogu tulles,
helisevat hõiskamista,
kodumaa kuulsuse kasvuks,
sünnimaa suurteks saavutusteks!

Reisul
(Rahov — Tallinn)
30. IV—6. V 64.

Võidukalt, et vallutada Karpaatide kõrgemad künkad

Tallinna Polütehnik

AUGUST KLEMENT — 50-aastane

26. juunil tähistab oma viiekümnendat sünnipäeva NLKP ajaloo kateedri vanemõpetaja August Klement.

TPI kollektiiv tunneb A. Klementit 1956. aastast, millal ta valiti TPI parteibüroo sekretäriks. A. Klementi tulek tehnilisse õppeasutusse pole juhuslik. Juba keskharidust omandades õppis ta tehnilisel alal. Enne Suurt Isamaasõda töötas A. Klement ühes Leningradi tehases tsehhi mehhaanikuna, hiljem teises ettevõttes tsehhi ülemana.

1941. aastal alanud Suur Isamaasõda sundis paljusid selga tõmbama sõdurisineli. Sama aasta juunis algas ka August Klementi sõjatee, mille ta lõpetas ohvitserina Eesti Laskurkorpuse ridades. Pärast seda töötas A. Klement pikemat aega mitmetes parteiorganisatsioonides. Samal ajal lõpetas ta NLKP Keskkomitee juures Kõrgema Parteikooli ja asus tööle kõrgemasse õppeasutusse NLKP ajaloo õppejõuna.

TPI-s on August Klement neli korda valitud parteibüroo sekretäriks. Enne aspirantuuri astumist valiti ta partei- ja riigikontrolli kaastöökomisjoni esimehe asetäitjaks. Nende aastate jooksul, millal August Klement oli TPI partorgiks, hakkas parteiorganisatsioon kiiresti kasvama, eriti üliõpilaste arvel. See on seletatav sellega, et August Klement võttis aktiivselt osa paljudest üritustest, ta on üks vähestest TPI õppejõududest, kes kahel suvel töötas Kasahstanis TPI brigaadi eesotsas, teda on autasustatud medaliga «Uudismaa ülesharimise eest».

Aktiivse osavõtu kõrval ühiskondlikust elust on A. Klement viinud edukalt läbi õppetööd NLKP ajaloos. Oma printsipiaalsusega, järjekindla võitlusega igasuguste väärnähtuste vastu on August Klement pälvinud teenitud lugupidamise nii kateedri õppejõudude hulgas kui ka kogu TPI kollektiivis.

Soovime juubilarile palju edu isiklikus elus, edasipidises pedagoogilises ja teaduslikus töös.

Meie sõbrast raamatust

Trükikunsti leiutamine Johann Gutenbergi poolt 1440. a. paiku pani aluse raamatute massilisele trükkimisele. Enam ei ole ta haruldus, suletud kloostrisse nagu keskajal või kuninglikku raamatukogusse nagu vanas Aleksandrias. Nüüd on raamat tunginud kõige lalematesse rahvahulkadese, eelkõige meil Nõukogudemaal ja samuti kõigis sotsialismimaades, kus riik kõigiti soodustab hariduse levikut ning teaduse ja tehnika arengut. Avalikkude raamatukogude fondid ulatuvad Eesti's 10 *miljonini*. Ja kuna raamat on suhteliselt odav, siis on praegu igas perekonnaski oma raamatukogu.

Teaduslike teoste ja õpikute vajadus on ilma pikemata selge. Elu ise nõuab nende kasutamist ja kontrollib nende sisu omandamist. Ja ka esimese kursuse üliõpilane, kes arvas läbi tulevat vaid konspektide või koguni vööraste konspektide abil, on esimesel eksamisessioonil oma senist väärarvamust juba rängalt kahetseda jõudnud.

Aga ilukirjanduse suhtes, kui ta pole just eriala või õpitav aine, on seisukohad palju mitmekesisemad. On isegi päris haritud inimesi, kes ilukirjanduse lugemisele vaatavad kui tühisele ajaviitele. On selge, et töö kõrval jääb üle vähe vaba aega kõrvalharrastusteks, kuid teda ikkagi jääb, jääb isegi siis, kui on ohtrasti teisi kõrvalharrastusi.

Ka ilukirjandus annab meile vägagi kasulikke teadmisi. Ilukirjanduslikkude teoste kaudu õpime sügavamalt ja ilmekamalt tundma inimeste elu ja tunnetama maailma. Ilukirjanduslike teoste veenmisjõud on sealjuures palju tugevam kui teaduslike teoste oma.

Ajalugu annab meile kuivi fakte, kõneleb näiteks sellest, kes ja kuidas võttis osa fašismivastasest võitlusest saksa rinde tagalas. Fadejevi romaan «Noor kaardivägi» aga võimaldab meil vaadata võitlejate hinge, südamesse. Ükski sõjakoleduste kirjeldus ei saavuta seda mõju, mis on näiteks E. M. Remarque romaanil «Aeg antud elada, aeg antud surra». Ta ise sunnib meid kaasa elama, veenab meid võitlema rahu eest rohkem kui ükski põhjalikult ja põhjendatult koostatud üleskutse.

Kirjandusteos võimaldab meil rohkem kui elu vaadata teiste inimeste südametesse, jälg da nende mõttekäiku ja kujunemist.

Lugejale ei avalda positiivset mõju ainult teose sündmustik ega tegelaste kujud, vaid ka kirjaniku üldised vaated elule, tema suhtumine ühesse või teise nähtusesse. Ja mida enam on kirjanikul meile ütelda, seda enam avaldub see tema teoses ka ridade vahelt. Sellepärast ei suudagi kino ega teater või koguni televisioon või raadiosaade kunagi asendada raamatut.

Tõsi küll, kinost ja teatrist kaasatoodud elamused võivad olla ja sageli ongi tugevamad kui raamatu esmakordsest lugemisest saadavad. Ja head instseneeringud annavad teose kvintessentsi palju lühema aja vältel kui lugemine. Kuid teater ega kino, televisioon ega raadio ei anna kordamise ja süvenemise võimalust. Ei ole võimalik paluda tegelast korrata ega televiisorit tagasi keerata. Läks n.-ö. kõrvust mööda — läks ja kadus.

Ja kui võrrelda ka kõige paremat instseneeringut kasvõi «Jevgeni Oneginit» või «Sõda ja rahu» teose endaga, siis peab ütlema, ennem võiksid nad jääda kinos nägemata kui selle tõttu teos lugemata jääb. See maksab eriti suurteoste kohta, sest just nendes teostes on palju seda, mis ei mahu lavastusse, või millesse tuleb süveneda ja mida tuleb korrata. Kui hindaksime Goethe «Fausti» ainult Gounod' «Fausti» libretost lähtudes, siis Goethet see küll maailmakuulsaks ei teeks. Veel üks asi, mis just meenub seoses «Faustiga»: kui tuntakse algkeelt, siis kunstiteost tõlkes parem mitte lugeda, kui mitte muu — siis just sellepärast ongi nii tähtis osata keeli. Tundsin hästi «Fausti», enne kui ilmus eestikeelne tõlge. Lugenud tõlkest ainult paari katkendit, mõistsin, et selle lugemine hävitaks kogu teose võlu: oli antud. jah, küll kõik, mis on «Faustis», kuid puudus ka kõik, see oli isegi halvem kui kokkuvõtlik sisu ümberjutustus.

Või teine näide. Olin lugenud L. Tolstoi «Anna Kareninat» tõlkes paar korda ja tõesti: teos oli haarav, tegelased elasid nõudsid lugeja seisukohavõtte. Kui aga siis lugesin algkeeles, olgugi kohati sõnaraamatu abil, hakkas elama ka Lev Tolstoi. leidsin teosest palju huvitavat, mis tõlkes oli kaduma läinud. Siit moraal: ärge jätke lugemata head teost ja püüdke seda lugeda kui võimalik, algkeeles.

Iga haritud inimene peab tundma eelkõige oma maa kirjandust, aga ka maailmakirjandust. Korduvalt võib lugeda Lutsu ja Bornhöhet, Särgavat ja Vildet. Otse imetlema paneb, kuivõrd palju huvitavat võivad pakkuda seni küllaltki vähe tähelepanu leidnud Bornhöhe Tallinna jutud. Suurepärast lektüüri pakub Kreutzwaldi kirjavahetus, mille kaudu hakkame paremini mõistma meie kirjanduse suurmeest ja tema aega. Kaasaegsest kirjandusest tahaksin eriti esile tõsta P. Kuusbergi «Enn Ka'mu kaks mina» ja «Lapeteuse juhtumit», mille probleemide asetus ergutab mõtteid ja kutsub seisukohta võtma. Veniks pikale loetleda kõike, aga olgu siinkohal veel mainitud. L. Kerge humoreskide ja fõljetonide kogumik «Palun. võtke istet» ja siis meie noorte luuletajate kassetid. Aga vaadake — H. Suis'epa «Suure vankri» jälgedes» — m'ssugust valmset rõõmu pakub selle värskus, tabavus teravmee'sus, aktuaalsete probleemide asetus ja lõpuks ka lüürika!

Nii siis kokkuvõtteks: raamat pakub meile teadmisi, aitab neid omandada pidevalt ja süvenemisega. Hea raamat kasvatab meis par'ma'd iseloomuomdusi, ta aitab kujundada meie maailmavaadet ja maitset ja pakub meile sügavat valmsat naudingut. Raamat on kultuuri alalhoidja ja säilitaja. Kui assüürlastelt ja babüloonlastelt maladel'd ja inkadelt oleks meile järele jäänud kirjavara või ka sel'e't neegrisugu-harult, kelle ehituste tuhandeaastased varemed ulatuvad 10 meetri kõrguselt üle Rodeesia põlismetsade latvade, siis poleks nende kultuur kunagi täielikult hävinud.

8 võistkonda NSV Liidu üliõpilasvõistlustele

Eesti NSV üliõpilaste V suvespartakiaadil saavutasid esikoha, lisaks eelmises numbris toodud andmetele:

TPI TENNISEVÕISTKOND. Võistkonda kuulusid: Ants Juhvelt, Harri Nepp, Mait Murss, Anne Johani ja Marje Valgesoo;

TPI VÄRAVPALLIMEESKOND, keda üldiselt peeti enne turniiri kindlaks võitjaks. Võit aga ei tulnud sugugi nii kergelt ja lihtsalt nagu seda paljud eelmiste aastate tulemuste põhjal arvasid. Mängude tulemused olid järgmised: TPedI võitis TRÜ (21:20) ja TRÜ võitis omakorda TPI meeskonna (22:18). Selleks, et tulla esikohale, pidi TPI võitma TPedI vähemalt kaheksa väravaga. Kindel teadmine, et on vaja võita suure eduga, muutis TPedI ja TPI meeskondade omavahelise mängu väga närviliseks ja kramplikuks. Tasavägiselt kulgenud kohtumise viimastel sekunditel visatud värav tõi küll TPI-le võidu 21:20, kuid ainult III koha. Kohtunike tegevusega mitte rahule jäänud TPedI meeskond esitas protesti, põhjendusega ,et viimane värav visati pärast mänguaja lõppu. Protest võeti arvesse ja uus kohtumine TPedI ja TPI meeskondade vahel lõppes TPI meeskonna üheksapunktilise eduga. Nii kujunes meeskondade järjestus I koht TPI, II koht TRÜ ja III koht TPedI meeskond. TPI väravpallimeeskonnas mängisid: Jüri Reier (kapten), Mati Rannula, Illar Koljal, Heiki Vili, Aleksander Polev, Guido Raassalu, Peeter Prooses, Mart Rossmann, Arvi Sanderkoff, Tiit Mets, David Basilidze ja Tõnu Verro. Meeskonna treener E. Karrisoo.

** enne kergejõustikuvõistlusi on üliõpilasmängude mitteametlikus arvestuses esikohal TPI 60 punktiga, teisel kohal on TRÜ 57 punktiga;*

** NSV Liidu IV üliõpilaste suvespordimängudel seisavad TPI võistkondadel ees veel järgmised võistlused:*

Tsoonivõistlused

1. Jalgrattasport	
2.—5. juuli	*Kaunas*
2. Sportlik võimlemine	
10.—12. juuli	*Riias*
3. Tennis	
12.—14. juuli	*Tallinn*
4. Võrkpall (mehed)	
18.—22. juuli	*Kaasan*
5. Korvpall (mehed)	
18.—22. juuli	*Jerevan*
6. Väravpall (mehed)	
18.—22. juuli	*Voronež*

Finaalvõistlused

1. Vehklemine	
4.—15. juuli	*Kaunas*
2. Ujumine	
24.—28. juuli	*Vilnius*

Soovime kõigile võistkondadele jõudu ja edu!

Tsoonivõistluste paremad pääsevad edasi finaalvõistlustele.

LÜHIDALT

** Riias toimunud RPI ja TPI õppejõudude traditsioonilise sõpruskohtumise võrkpallis, males, sulgpallis ja korvpallis võitis Riia PI.*

** TPI ÜET liinis läbiviidud kehakultuuriorganisaatorite seminarist võttis osa Nelijärvel 101 ja Kloogal 73 üliõpilast.*

Seminarist osavõtnud 65 üliõpilasele omistati kehakultuuriorganisaatori ühiskondlik eriala.

Vilja mitmest salvest

Üks tera liiva midagi ei maksa,
kuid teda kingas kanda sa ei jaksa.

Puust pea on hea, kui keerama peab kruvi,
muu vastu aga ta ei tunne huvi.

Ei tähenda, et laual neli jalga,
ta lonkamist meist kergemini algab.

Kui Mati mati saab, las' proovida veel ta!
Kui Mati matti võtab, — seda keela!

Ei ole sihile siis sõita kerge,
kui tee on kõver aga look on sirge.

O. ROOTS

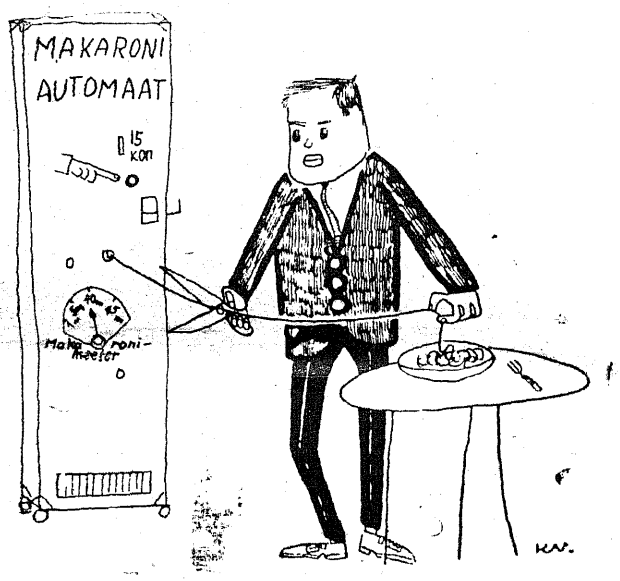

SÜGISENI SEISMA

K. VOOLU karikatuur

Lugeja!

Toimetuse postkasti jõudis muinasjutt. Lugesime seda mitu korda, kuid meil ei õnnestunud muinasjutu sisu lahti mõtestada. Autor aga, kes oma nime on märkimata jätnud, kinnitab lisas, et muinasjutt kätkevat suurt ja sügavat tõde.

Pöördume, armas lugeja, Sinu poole abi saamiseks. Kui sul leidub suvel aega, siis katsu sina tõetera leida ja kui see õnnestub, siis saada oma arvamus ka meile.

Vaimukamale tõlgendajale preemiaks kirjandusteos.

Ühel maal, kus iga tööka ja usina mehe kohta mitu laiska tuli, võttis üks mees nõuks torni ehitada. Tema loomupärasest usinusest sai torn varsti puukõrguseks.

Laisad aga, kes selleks elasid, et usinaid suu ammuli vahtida, olid väga imestunud kui nägid, et torn aina kerkis ja kerkis. Päevade kaupa lösutasid nad ohhetades ja ahhetades torni lähedal pehmel murul ja ei suutnud virka meest tema usinuses mitte ära kiita. Õhtuks väsisid laisad torni vaatamisest sedavõrd, et veel enne päikese loojangut norinal magama jäid.

Virk mees aga lõpetas töö alles siis, kui viimane valguskiir temaga hüvasti jättis, hommikul aga tõusis ta koos päikesega.

Kui laisad keskpäeval väsitavast unest ärkasid, oli torn jällegi tosin vaksa kõrgem ja laiskade imestusel polnud piire.

Nii kestis see päevi, nädalaid, kuid. Lõpuks oli torn nii kõrge, et laisad tema tippu vaatama ei küündinud. See tekitas laiskades viha ja raevu, sest palju nende päevi oli tühja jookshud. Nad ristisid usina mehe hullumeelseks ja läksid teise linna madalamaid torne kummardama.

Toimetaja asetäitja R. PALM

M. Saadi karikatuur

Tulge puhkama TPI laagrisse Kloogal!

Teie kasutada on mänguväljakud, männimets, päike, õhk ja kaunis Klooga rand.

Kloogal on võimalik osa võtta ka ühiskondlikust tööst. Soovitav aeg 15. juulist 7. augustini, kas 12 või 24 päeva.

Tuusikute saamiseks pöörduge TPI Spordiklubisse.

Suvel kõik matkama!

Soovitame kõiki matkaliike. Marsruudid vabalt valitavad. Matkapäeva normiks on jalgsi 15 km, jalgratta- ja paadimatkal 30 km, mootorsõidukitel 150 km.

Kasutage autostoppi! 10 km sõit maksab ainult 2 kopikat.

Ärge unustage enne matkale asumist TPI Spordiklubist matkalehte võtmast. Kohtumiseni matkaradadel!

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник», город Таллин.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42

Hind 2 kop.

Tellimise nr. 2129

MB-06021